

GOŃNIEG CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY i LITERACKI.

CENA PRENUMERATY: Miesięcznie z przesyłką pocztową 3 zł. Dla odbierających pismo na miejscu 2 zł. 25 gr. Cena pojedynczego numeru 10 groszy. Konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędnościowej Nr. 61206.

Redakcja i Administracja: Częstochowa, ul. Panny Marii 52. Tel. 245. Skrzyżka pocztowa 45. Redaktor lub jego zastępca przyjmują codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10-2 po poł. Rękopisów nadawanych redakcja nie zwraca.

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetryowy przed tekstem 40 gr. W tekście i nadawanie 30 gr., za tekstem 20 gr. Drobne ogłoszenia: wiersz napisowy 25 gr., każdy dalszy wiersz po 15 gr. Najtańsze ogł. drobne 1.50 zł. Ogłoszenia zamieszkałe i matrymonialne 50 % drożej. Ogłoszenia zagraniczne 100 % drożej. W numerach świątecznych i niedzielnych ceny o 25% droższe. Ogłoszenia skośne, fantazyjne, cyfrowe i bilansowe o 100% droższe

Sklep „Gońca Częstochowskiego”, ul. P. Marii 26, Tel. nr. 50.

Polska a Liga Narodów.

Punkt ciężkości polityki zagranicznej przemieścił się chwilowo do Genewy, ale bynajmniej nie koncentruje się w Lidze Narodów, lecz poza jej kulisy. Zanim rozpocznie się ogólne zebranie Rady Narodów, odbywa swe posiedzenia Rada Ligi i konferują poufnie między sobą ministrowie spraw zagranicznych Anglii, Niemiec i Francji. Na tych oto konferencjach decydują się najważniejsze sprawy, o których pozostałe państwa dowiadują się później, albo nie dowiadują się wcale. Te poufne narady zaciążyły fatalnie nad Ligą Narodów, redukując coraz bardziej jej rolę i ograniczając jej znaczenie. W tych warunkach perspektywy dalszego rozwoju Ligi Narodów stają się coraz bardziej ograniczone. Zdają sobie z tego sprawę wszyscy przyjaciele Ligi, którzyby chcieli w niej widzieć organizację, łączącą wszystkie państwa na podstawie zupełnego równouprawnienia, i którzy z niepokojem widzą, że odbiega ona coraz dalej od tego ideału. To byłby główny motyw, który skłonił francuskiego senatora Jouvenela do demonstracyjnego ustąpienia z delegacji francuskiej do Ligi Narodów; z tego powodu mnożą się coraz bardziej krytyczne głosy, domagające się przywrócenia Lidze Narodów stanowiska, należącego do niej zarówno z racji idei, której ona być wyrazić miała, jak i ze względu na połączenie z nią nadziei. We wszystkich tych głosach wyraża się lęk przed moralnym bankrutem Ligi Narodów, które wkrótce początkiem końca tej międzynarodowej organizacji.

Pierwsze posiedzenie Rady Ligi Narodów było poświęcone sprawie punktów polsko-gdańskich. Pisaliśmy o tem przed paru dniami i na zieleń tej sprawy nie chcemy zwracać, oczekując, aż w tym względzie nadejdą bardziej rzeczowe i wyczerpujące informacje od tych, jakie otrzymaliśmy za pośrednictwem agencji urzędowych i korespondentów. Natomiast powrąmy jeszcze do decyzji Rady Ligi Narodów, mocą której wybrana stała specjalna komisja prawna, mająca orzec, czy Liga Narodów może zmieniać, względnie znosić powzięte przez nią poprzednio jasne uchwały. Jeden z korespondentów w decyzji tej widzi zwycięstwo Niemiec, które dążą do zmiany zupełnego skasowania uchwał Ligi Narodów, powziętych przez nią w czasach, gdy Niemcy jeszcze jej nie należały. Uwaga korespondenta nie jest pozbawiona słuszności, jeżeli uwzględnimy ten moment, że wśród uchwał Ligi Narodów znajdują się niewątpliwie takie, których utrzymanie nie leży w interesie Niemiec. Z tych więc podobnych spraw ta zasługująca na bliższą uwagę.

Na nie mniejszą uwagę zasługują nadchodzące z Genewy wiadomości, dotyczące „polskiego projektu o nieagresji”. Kto jest twórcą tego projektu i na czym on polega, nie wiemy, musimy więc z konieczności ograniczyć się do notowania tego, co pisze w tej sprawie prasa zagraniczna, także, zdaniem, niezbyt orientująca się dozwolone w charakterze i celach owe „polskiego projektu o nieagresji”. Sądząc z ostatnich wiadomości, można nawet wynieść wrażenie, projekt taki w ogóle nie istnieje, doniesienie „Petit Parisien”, które pierwszy podał o nim wiadomość, polega na jakimś nieporozumieniu. Wyjaśnienie tego nieporozumienia, jeżeli istotnie zaszło, będzie szybkie ujawnienie pro-

jąc, że ujawnienie szczegółów projektu przez delegację polską nastąpi w najbliższych dniach.

Nic zatem innego nie pozostaje jak uzbroić się w cierpliwość i czekać. Jest to tembardziej wskazane, że nie wszyscy korespondenci genewscy zajmują się obszernie „polskim projektem o nieagresji”.

Alarm, wszczęty przez prasę niemiecką z powodu projektu, którego nie zna szczegółów, bo samo jego istnienie przedstawia się dotąd bardzo problematycznie, dowodzi, jak systematycznie i konsekwentnie działa ona w myśl danego jej nakazu, by zawsze i wszędzie przedstawiała sprawę polską za jedną przeszkodę, utrudniającą prawdziwą stabilizację stosunków w powojennej Europie.

Kiedyż my tej propagandzie przeciwstawimy własną, równie systematyczną i równie konsekwentną?!

A. D.

jąc, że ujawnienie szczegółów projektu przez delegację polską nastąpi w najbliższych dniach.

Nic zatem innego nie pozostaje jak uzbroić się w cierpliwość i czekać. Jest to tembardziej wskazane, że nie wszyscy korespondenci genewscy zajmują się obszernie „polskim projektem o nieagresji”.

Alarm, wszczęty przez prasę niemiecką z powodu projektu, którego nie zna szczegółów, bo samo jego istnienie przedstawia się dotąd bardzo problematycznie, dowodzi, jak systematycznie i konsekwentnie działa ona w myśl danego jej nakazu, by zawsze i wszędzie przedstawiała sprawę polską za jedną przeszkodę, utrudniającą prawdziwą stabilizację stosunków w powojennej Europie.

Kiedyż my tej propagandzie przeciwstawimy własną, równie systematyczną i równie konsekwentną?!

A. D.

mentarże. Zwraca uwagę przede wszystkim charakterystyczna dla niemieckich stosunków niejednolitość opinii w tej kwestii.

Podczas, gdy zwalczająca ministrowi Strzesemanna i jego kurs polityczny prasa prawicowo-nacjonalistyczna ocenia nową sytuację w Genewie jako pogorszenie szans niemieckich, a w wystąpieniu holenderskiego ministra spraw zagranicznych widzi rzeźny manewr, zaaranżowany przez Francję i mający przygotować grunt pod polski projekt Locarna Wschodniego, prasa centrowo-demokratyczna wyraża zaдовоłenie, iż inicjatywę rozszerzenia paktu bezpieczeństwa nie weszła na zgrupowanie Ligi Narodów ze strony polskiej, lecz Holandii, którą nie można pościć o niechęć do Niemiec i która jako niezainteresowana daje gwarancje liberalnego traktowania tej sprawy.

chodzące z dotkniętych powodzią o kręgów dyrekcji kolejowych brzmia ostatnio, naogół uspakajające, zwłaszcza że webrane wody wleźliwie opadają. Dzięki temu polepszeniu się sytuacji w dyrekcji lwowskiej wznowiono ruch pociągów osobowych na linii Sambor-Sianki, jakkolwiek komunikacja ta jest utrzymna z przesiadaniem na 99 km. w pobliżu Starego Sambora. Prócz tego wznowiono komunikację osobową, utrzymywaną tylko podczas dnia, na liniach Stryj-Drohobycz i Stryj-Lubieńce. Natomiast ze względu na zły stan podłoża zamknięty został ruch towarowy na całym szlaku Stary Sambor-Sianki, Ławoczno i Stryj-Drohobycz oraz ruch towarowo-osobowy na linii Drohobycz-Sambor.

TELEGRAMY

Złote słowa Ojca św.
Wiedeń. — Berlińska „Germania” ogłasza telegram Ojca św. do kongresu katolickiego w Dortmundzie, w którym Papież pisze: „Wiedomo powszechnie, że społeczeństwo ludzkie choruje nie tylko na zepsucie moralne, ale przedewszystkiem na błędne zapatrywania. Na leży więc dbać przedewszystkiem o to, aby w każdym sercu zabłysło światło prawdy i aby serca ludzkie, zwłaszcza młodzieży, wypełniły się mądrością i cnotą.

Konferencja ministra Sokała z Chamberlainem i Stresemannem.
Genewa. — Szwajcarska Agencja Telegraficzna podaje że minister Sokal odbył w środę przed południem naradę z sir Austenem Chamberlainem oraz ministrem Stresemannem w sprawie polskiego projektu o nieagresji.

Rumuńsko-rosyjskie rokowania arbitrażowe.
Bukareszt. — Wedle depeszy „Politica” z Genewy, miał minister pracy Lupu wraz z min. spraw zagranicznych Titulescu wdrożyć półoficjalne rokowania z przedstawicielami sowieckimi w sprawie rumuńsko-rosyjskiego traktatu arbitrażowego.

Briand o zatargu francusko-sowieckim.
Paryż. Min. Briand złożył wobec przedstawicieli prasy oświadczenie, zaznaczając swe osobiste zdanie w sprawie incydentu, wynikłego pomiędzy rządami francuskim i sowieckim o odwołanie Rakowskiego, ze stanowiska przedstawiciela sowietów w Paryżu. Briand oświadczył, iż dla niego wystarczające jest oświadczenie Cziczarina, potępiające Rakowskiego. Omawiany incydent nie może być uważany za krok w kierunku zerwania stosunków dyplomatycznych Francji z sowietami.

Mowa kanclerza Marxa.
Berlin. Donoszą z Dortmundu, iż na odbywającym się tam kongresie katolickim z wielkim przemówieniem politycznym wystąpił kanclerz Marx, wypowiadając się za wprowadzeniem szkoły wyznawanej w której religia byłaby obowiązującą i rozszerzeniem tego systemu na wszystkie kraje Rzeszy. Kanclerz Marx zapowiedział dalszą walkę katolików Rzeszy o wpro-

Nadzwyczajna sesja Sejmu zwołana na wtorek dnia 13 b. m.

Warszawa. — Wczoraj o godz. 1.15 po południu przybył do gmachu Sejmu sekretarz osobisty prezesa Rady ministrów, porucznik Zaćwiłchowski i wręczył marszałkowi Sejmu, Ratajowi; zarządnie Prezydenta Rzeczypospolitej z datą 6 b.m. kontrasygnowane przez prezesa Rady ministrów, zwołujące Sejm na wtorek 13 b. m.

W dniu 12 b.m. ma powrócić z Druskieniki do stolicy Marszałek Piłsudski i z tym momentem rozpocznie się ponownie sezon polityczny.

W związku ze zwolaniem nadzwyczajnej sesji sejmowej na 13 b.m. snuje się w tutejszych kołach politycznych cały szereg domysłów na temat prac obecnej sesji, długości jej trwania oraz stosunku rządu wobec projektów poselskich. Duże zainteresowanie budzi następnie pytanie, jak się ukształtują dalsze losy obecnego Sejmu i czy należy się liczyć z bliskimi wyborami do ciał ustawodawczych.

Oczywiście wszystkie na ten temat krążące pogłoski należy przyjąć z rezerwą, chociażby już z tego powodu, że powyższe kwestje są przedmiotem rozważań przedewszystkiem Marszałka Piłsudskiego, który o planach swoich zachowuje głęboką milczenie.

Na podstawie zebranych informacji, można by wywnioskować, iż rząd zajmie podczas nadchodzącej sesji sejmowej stanowisko obserwatora wobec prac Sejmu. Pewnym

jest również, iż rząd przeciwstawiać będzie w dalszym ciągu konsekwentnie projektowanej przez Sejm zmianie konstytucji w kierunku samorzeczności Sejmu, uważając ten projekt za szkodliwy dla całokształtu spraw państwowych i nieprzynoszący również pożytku samemu parlamentowi. W tej kwestii istnieje jednak rozbieżność poglądów wśród ciał ustawodawczych, albowiem Senat nie mógł by przyjąć sejmowego projektu w jego obecnym brzmieniu.

Jak długo będzie trwała obecna nadzwyczajna sesja, trudno dziś o nam mówić konkretnie. Można natomiast stwierdzić, iż zależy to w dużej mierze od prac samego Sejmu. Naogół panuje jednakowoż przekonanie, iż nadchodząca sesja będzie krótkotrwała.

Co się tyczy zwołania zwyczajnej sesji budżetowej w terminie przepisany konstytucją, to panuje pogląd, iż nie będzie zwołaną, a obecna nadzwyczajna sesja ma być łabędzim śpiewem Sejmu. Mówi się iż nadzwyczajna sesja będzie w tym, czy innym terminie zamknięta, poczem po wygaśnięciu mandatów poselskich, co jak wiadomo następuje w listopadzie, rozpisaną będą nowe wybory do ciał ustawodawczych w przepisany terminie na podstawie dotychczasowej ordynacji wyborczej. Najprawdopodobniej wybory te odbyłyby się w takim razie w drugiej połowie przyszłego roku.

Z Rady Ligi Narodów.

Holenderska rezolucja rozbrojeniowa.

Genewa. Wczoraj po południu rozpoczęła się na plenarnem posiedzeniu zgromadzenia Ligi Narodów wielka dyskusja rozbrojeniowa. W sprawie tej zabrał głos holenderski minister spraw zagranicznych Belearto van Blootland, którego wywody o potrzebie rozszerzenia paktu nieagresji na wszystkie państwa spotkały się z żywiołową owacją wszystkich delegatów z wyjątkiem angielskich i niemieckich, zachowujących się z dużą rezerwą. W zakończeniu swoich wywodów minister Belearto przedłożył następującą rezolucję: „Zgromadzenie Ligi Narodów wyraża przekonanie, że bez zamiaru odbudowania protokołu z r. 1924 w jego pierwotnej formie podjętym jest podjęcie studjum nad zasadniczą podstawą tego proto-

kułu. Zgromadzenie Ligi Narodów uważa jako niezwykle ważne zadanie przyspieszenia prac przygotowawczych komisji rozbrojeniowej i postanawia przekazać odpowiednie komisjom Ligi Narodów, za odrębnym studjum podstawowych zasad protokołu genewskiego, jak i wnioski komisji rozbrojeniowej”. Panuje powszechnie opinia, iż rezolucja holenderska zgłoszona została w porozumieniu z delegacją polską i że odpowiada zasadniczo projektowi polskiemu. Wyłożenie tej rezolucji stanowić ma właśnie podstawę do wystąpienia delegacji polskiej z konkretną propozycją.

Berlin. Cała prasa niemiecka rajmuje się żywo wczorajszym niespodziewanym wystąpieniem delegacji holenderskiej w Genewie, po świętując tej kwestii obszernie ko-

Ogromniszczenia w Małopolsce.

Dnia 5-go b. m. powrócił do Warszawy z objazdu obszarów nadwiesznych powodzią, Dyrektor Departamentu Politycznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych p. Światłowski. Wieczorem p. Światłowski przybył do Sejmu do Klubu Sprawodawców Parlamentarnych i przedłożył się swemi spostrzeżeniami z przedstawicielami pism.

W podróży swej p. Światłowski stwierdził, że w bardzo znacznej większości wypadków administracja w zupełności stanęła na wysokości zadania, rozwinięła, nie czekając na wskazówki władz prełożonych, dużą inicjatywę, czyniła zarządzenia potrzebne dla ratowania ludności, niosąc pomoc z narażeniem własnego życia.

Ze Lwowa udał się p. Dyrektor Światłowski do Mikołajowa, potem do Stryja a następnie do Drohobycza i Boryslawia. Nie mogąc się przedostać z Boryslawia wprost do Stanisławowa przez Halicz. Na całej przestrzeni i we wszystkich tych miejscowościach nauceznie stwierdził, iż rozmiały klęski wielokrotnie przewyższają wszystkie pierwotne doniesienia. Szczególnie straszna klęska nawiedziła dolinę Czeremoszu. Powódź nastąpiła tam w nocy, zalała ludzi śpiących, uniemożliwiło to ucieczkę i walkę z żywiołem. Największe zniszczenie wywołane zostało przez to, że tama regulacyjna pękła a woda zalała Kuty i Zabie. Drogi uległy zupełnemu zniszczeniu skutkiem naporu kłód drzewnych, tak, że naprawa komunikacji w tej okolicy jest jaknajbardziej nagłą koniecznością. O sile szalejącego żywiołu świadczyć może to, iż w Laskach Szlacheckich trąba powietrzna zwrwała z ziemi 56 nowych domów.

Ocena szkód jest dotychczas jeszcze niemożliwa. Należy się spodziewać że suma ostateczna osiągnie wysokość cyfr zawrotnych. Z jednej strony ponosi ogromne straty Skarb Państwa przez zniszczenie gościńców, mostów, kolei i lasów, z drugiej strony ludność, której powódź zniszczyła domostwa, zniweczyła wszystkie okopowe i zbożowe w stogach i stodółach. Wobec ogromu szkód, wyrządzonych ludności, Skarb Państwa nie będzie w stanie przyjąć jej z całkowitą mocą, będzie mógł zaaledwie dostarczyć zboża na zasiewy i początnie szerokie ulgi podatkowe. Nieodzowną więc jest jaknajszersza pomoc całego kraju i to pomoc szybka i wydająca zarówno w gotówce, jak i w środkach żywności i materjałach.

Pat dopest: Wiadomości, nad-

Kino-Teatr „NOWY”
 Program od piątku 9 września br. i dni następných.
 Ceny miejsc podwyższone o 20 gr. Na-lszy seans krzesło tylko 1 zloty.
 Początek przedst. o 5.30, w soboty o 4.30, w niedziel. i święta o 3 pp.Ost. seans o 9.30

Dziś Gigantyczne arcydzieło Kinematografii!!! Największy szlagier sezonu!!! Rok 1812!!!
NAPOLEON W MOSKWIE
 Niebawmy dramat w 12 wielkich aktach. W roli głównej ulubieniec publiczności **KAROL de VOGT**.
Wanda... Paryż... Moskwa... Berodino... Berezyna... Wojna i jej okropności. Pożar w Moskwie! Partyzanckie wojska! Spisali Roszanie! Partyzancki wojownik!
 U W A G A : Takiego filmu jeszcze w Częstochowie nie było! Specjalnie zastosowana i powiększona orkiestra.

dzenie do ustawy szkolnej równoprawienia szkół katolickich. Kanclerz Marx uzasadniał w dalszym ciągu celowość istnienia obecnej koalicji rządzącej, atakując ostro polityków frondujących z centrum. Uszept ten przemówienia zwrócony był przeciwko przywódcy lewicowego skrzydła centrum, Wirthowi, który coraz bardziej traci wpływy w partji.

Propaganda anarchystyczna w Ameryce.

Nowy Jork. — W związku z dokonaniem śledztwem, prowadzonym w sprawie wybuchu bomby w Brooklinie, policja aresztowała 6 osób, w tem 4 obywateli amerykańskich. W jednym z domów, znajdującym się w pobliżu miejsca wybuchu bomby, wykryto fabrykę bomb, o raz znaleziono skryżnię zawierającą literaturę anarchystyczną oraz korespondencję, z której wynika, że prowadzono w Stanach Zjednoczonych propagandę anarchystyczną.

Bomba w gmachu Stanów Trybunału

London. — Z N. Jorku donoszą, że w gmachu Najwyższego Trybunału Stanów w Nowym Jorku dokonano zamachu bombowego.

Gmach i sąsiednie budynki uszkodzone. Kilkanaście osób rannych.

Nowa klęska sowietów w Angji.

London. — Cała prasa dzisiaj podnosi niezwykle umiarkowane i inauguracyjne przemówienia na dorocznym kongresie związków zawodowych Edynburga. Zarazem upatruje w tem klęskę machinacji sowieckich.

Partyzantka na Białorusi sowieckiej.

Moskwa. — Donoszą tu z Pińska iż akcja partyzancka na terenie Białej Rusi w ciągu dni ostatnich wzięła się jeszcze bardziej. Pomędzy 1 a 5 września silne stosunki oddziały partyzanckie dokonały na padów na sowieckie strażę pograniczną, oraz posterunki wojskowe. W okolicy na wschód od Podsiłaja podpalono składy amunicji, oraz a prowizacji sowieckiej strażę graniczną. W okolicach Krasnego dokonano podpalenia stodół z tegorocznymi zbiorami jednego z kolektywnych gospodarstw komunistycznych. Z innych okolic Białej Rusi do noszą o podobnych wypadkach.

Sowieci finansują powstanie Indjan w Boliwji.

Paryż. — Rząd Boliwji przedstawiał senatowi szereg dokumentów udawających, że ostatnie pow-

stanie Indjan było finansowane przez Sowjety. Dokumenty przesłał poseł Boliwji w Paryżu. Senat uchwalił rezolucję, nawołującą rząd do energicznej walki z komunizmem.

Czarny krzyż na niebie zwiastował powódź w Małopolsce Wschodniej.

Warszawa. Mniej więcej na tydzień przed powodzią w Małopolsce Wschodniej w jednej ze wsi zdarzył się fakt, który obecnie jest jeszcze roku komentowany przez tamtejszą ludność. We wsi Krzywórków w powiecie Kossów, pewnego wieczora wieśniacy zauważyli na południowej stronie nieba olbrzymie koło, które następnie przekształciło się w wielki czarny krzyż. Zjawisko to trwało kilkanaście minut. Ludność miejscowa twierdziła, że zjawienie się krzyża zwiastuje wielkie nieszczęście. Jakoż w tydzień potem nawiedziła tę okolicę powódź.

Hojny dar amerykańskiego posta na powoździan.

Warszawa. — Poseł amerykański w Warszawie, Stetson, złożył w ministerstwie spraw zagranicznych kondolencję swojego rządu z powodu du powodzi w Małopolsce Wschodniej.

Poseł Stetson przesłał w dniu wczorajszym pismo do ministra spraw wewnętrznych, gen. Składkowskiego, z dołączeniem czekiem na 5,000 zł. jako ofiarą osobistą na powoździan.

Na ręce min. Składkowskiego wpłynęła nadto za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego kwota 15,000 złotych, złożona na ofiarę powodzi przez Związek polskich fabryk „Portland Cement” w Warszawie. — I ten dar minister przekazał do rozporządzenia Centralnego komitetu społecznego.

Ostrzeliwanie posterunku policyjnego w powiatku sowieckim

Wilno. — Onegdaj w nocy w rejonie Iwieńca na pograniczu sowiekim niewykrzyli dotychczas sprawcy oddali strzały do posterunku policji państwowej w Wotmie. Szczególnym trafem tylko jeden poste-

rankowy ze znajdujących się policjantów został ranny. Kule jedy nie porzebiły drzwi.

Dwie katastrofy na lotnisku lwowskim.

Lwów. — W poniedziałek po południu zaszyły na lotnisku lwowskim dwa wypadki, które zarządy lotnisk, zarówno cywilne, jak i wojskowe, usiłowały okryć tajemnicą, nie udzielając o nich wiadomości nawet policji. Wypadek pierwszy, który był bezpośrednią przyczyną następnego, jest przez to nie zwykły, iż powód do niego dał wypadek na lotnisku krakowskim. Oto u samolotu pasażerskiego, który wystarował po południu na lotnisku rakowieckim, oderwało się i odleciało podwozie i pozostało na lotnisku krakowskim. O fakcie tym nie wiedział nie pilot Herman i leciał spokojnie do Lwowa. Uwiadomiony o wypadku telefonicznie port lotniczy we Lwowie poczynił odpowiednie przygotowania celem ostrzeżenia pilota i udzielenia pomocy ofiarom ewentualnej katastrofy. W tym celu na polu lotniczym zgromadzono oddział wojskowy i sprowadzono kolumnę sanitarną. Gdy o godz. 4-ej po poł. ukażał się samolot, wypuszczono w powietrze kilka rakiet i dawano pilotowi rękami znaki ostrzegawcze. Pilot, nie mając nic do wyboru, o pusił się ostrożnie na ziemię. Samolot wbił się w ziemię, gruchocąc śmigie i łamiąc skrzydła. Z powodu natłoku zaciekawionych przygotowaniami na przybycie krakowskiego samolotu publiczności, przybyłej na lotnisko z pobliskiej Lewanówki, ładujący również w tym samym czasie samolot wojskowy wpadł na sanitarny autobus wojskowy i zdruzgotał go doszczętnie, łamiąc równocześnie śmigie i skrzydła. żołnierz, siedzący w samochodzie, doznał kontuzji.

Pojawienie się wilków w Małopolsce Wsch.

Kraków. — Z Podkarpacia donoszą, iż na obszarze niedawnej powodzi pojawiły się stada wilków, które w kilku wypadkach zagryzły konie i kury. Plaga wilków daje się szczególnie odczuwać w powiatach Dolinińskim i Strzyjskim.

O ceny prądu elektrycznego w Częstochowie

Abonenci po zużytkowaniu rocznie 400 kwł. światła lub 1000 kwł. sily winni otrzymywać wysokie opusty z ceny od Elekrowni. Ciekawe kwestje za sadnicze. Pismo Zrzeszenia abonentów prądu do Magistratu m. Częstochowy.

W ub. wtorek o godz. 7-ej i pół wiecz. w obecności delegatów Sto warzyszeń, należących do Zrzeszenia abonentów prądu elektrycznego, odbyła się w lokalu Stow. Kupców Polskich konferencja z udziałem delegata Min. Robót Publ. inż. Jankowskiego w sprawie wyjaśnienia niektórych punktów uprawnień rządowego dla Elekrowni Częstochowskiej.

Konferencji przewodniczył prezes J. Cholewicki, który też na wstepie oznajmił, że podobna konferencja z udziałem inż. Jankowskiego odbyła się już w ub. poniedziałek w Starostwie, obecnie zaś powtórzone będą te same wyjaśnienia wobec delegatów Stowarzyszenia. Sekretarował p. J. Potanżnik. Zabierając głos, inż. Jankowski zauważył, iż pomimo wydanego polecenia Ministerstwa do Województwa nietykalo abonenci ale i Starostwo Częstochowskie nie zostało zawiadomione o jego przyjeździe, co utrudnia nawiązanie kontaktu z zainteresowanymi. Przechodząc do sprawy koncepcji dla Elekrowni Częst., inż. Jankowski oświadczył, iż wiele z zarzutów co do wysokich opłat za prąd i liczniki, obliczenia cen w złotych w zlocie i t. p. pochodzi z niezrozumienia koncepcji. Energia elektryczna w przeciwieństwie do innych artykułów jest tańsza, niż przed wojną. Coprawda elekrownie kumunalne w innych miastach pobierają niższe opłaty, niż Elekrownia Częst., ale prawdopodobnie elekrownie te nie są rentującymi się przedsiębiorstwami. W Kielcach zaś, gdzie elekrownie prowadzi to samo Tow., co i w Częstochowie, ceny prądu są o 25 proc. niższe. gdyż Magistrat m. Kielc był na tyle zapobiegliwy, że zawarł z Tow. indywidualną umowę co do cen niższych, niż przewidziane w uprawnieniu rządowym. Ewentualne więc niedobory w Kielcach

okryje sobie Tow. z Częstochowy (17) Według uprawnienia rządowego obliczenie cen prądu przedstawia się następująco: Podstawowa opłata za prąd wynosi 75 gr. w zlocie za 1 Kwł. na światło nislkiego napięcia i 34 gr. w zlocie za 1 Kwł. za silę niskiego napięcia przy cenie węgla grubego loco kopalnia w Zagłębiu Dabr. 27,6 zł. w zlocie za 1 tonę. Gdy cena węgla opadnie lub podniesie się o 1 proc., powwyższe opłaty za prąd zmniejszą się lub zwiększą o 0,35 proc. dla światła i o 0,43 proc. dla sily.

Ponieważ w m. sierpniu r. b. tona węgla kosztowała 17,84 zł. w zlocie, t. i. węgla potanal o 92 zł. w zlocie, to opłata za prąd winna wynosić nie 75 gr. w zlocie, lecz 65,71 gr. w zlocie, a za silę nie 34 gr. w zlocie, lecz 28,83 gr. w zlocie. Po przeliczeniu na złote obięg wie wyniosie to: cena za światło 1 zł. 13 gr., za silę—49,69 gr.

Ceny powwyższe są niewątpliwie wysokie, ale od tych cen maksymalnych obowiązują Elekrownie opusty w zależności od liczby godzin użytkowania z energii elektrycznej i że już po wyplywie 400 godzin użytkowania ze światła i 1000 godzin użytkowania z sily rocznie obowiązują Elekrownie stosowanie wysokich opustów, które wynoszą dla światła od 25 aż do 90 proc. i dla sily od 35 do 80 proc. Każdy więc abonent winien sprawdzać warunki i po przekroczeniu wyznaczonych godzin użytkowania odmagać się od Elekrowni opustów lub zwrotu pobranych w nadmiarnej wysokości sum.

W ożywionej dyskusji, w której głos zabierali: pp. prezes Cholewicki, Dębski, Musiał i inni, przetrząsano szereg ciekawych kwestji zasadniczych i stawiano liczne pytania. Poruszono sprawy pobranych od abonentów w s-

Niemiec i bolszewik w ciągu 15 minut mogą zbombardować Warszawę
 Obrona życia Waszego i Waszych rodzin wymaga silnego rozwoju lotnictwa

Pamiętajcie o IV Tygodniu Lotniczym od 4-go do 11-go Września 1927 roku.

KSIĘŻNA...

Ilumaczenie z angielskiego.
 Doktor przez chwilę patrzył na malarza wzrokiem niepewnym i jak by zdziwionym; nagle wzruszył ramionami i roześmiał się głośno.
 — Masz pan szczególny sposób wystawiania rzeczy, chociaż, przynajmniej, jest w tem pewna słuszność; możnaby twierdzić, że te same liczby kobiet poświęcamy na ołtarzu cnoty, co na ołtarzu występku. Świat jest szalony, jak powiedział Szekspir. Cała paczka, że po tym żywocie czeka nas inny, lepszy.
 Gervase uśmiechnął się.
 — Potem, zwróciwszy się do księżny, złożył ukłon głębokiy.
 — Dobranoc, księżno — rzekł, lekko ustami dotykając jej ręki. — Jutro czekam na spełnienie obietnicy — szepnął cicho i szybko.
 — Bądź spokojny o to — odpowiedziała mu tym samym tonem.
 — Bądź tylko gotów.
 Spojrzył na nią wzrokiem namiętnym, potem raz jeszcze nowym głębokim ukłonem pożegnał panią domu i doktora.
 Doktor Dean pozostał. Stał teraz poważny, surowy prawie, i wzrokiem badawczym obejmował twarz i postać pięknej kobiety, która nie rzępa go nawzajem spojrzaniem nie

co nieufnem i dumnem.
 — Czy powiedziałaś mu już, pani co z nim zamierzasz uczynić? — zapytał wreszcie z niezwykłą powagą.
 Uśmiechnęła się zimno za całą odpowiedź, nie odwracając wzroku od doktora.
 — Nie trać pani daremnie blasku pięknych oczu na moją skromną osobę — rzekł Dean. — Mnie ono nie oślni. Znam cię, ale się nie lekam. Czyń, do czego masz prawo, tylko — nic poza tem, bo stanę ci na drodze. Nie zabijaj Denzila.
 — Cóż on mię obchodzi? — odparła obojętnie.
 — O tem nie wątpię wcale, lecz ty go obchodzisz. On nie powinien odgadnąć i poznać twojej istoty, jak ja się go poznałem. Wywręć go z twojej mocy...
 — Nie troszcz się o to zbyt, doktorze — rzekła posępnie, a twarz jej pobladła i utraciła świeżość nagle, jak kwiat zwędły — Odchodź już was jutro.
 — Odchodzisz zupełnie? — zapytał bez zdziwienia. — Już nie powrócisz?
 — Do was nie wrócę.
 Poważna twarz doktora była zamysłona.
 — Więc spełnitasz swe postanowienie? — odezwał się znoum. — Jesteś zadowolona?

— Na teraz spełniłam wszystko. Jestem zadowolona.
 Chwila milczenia. Doktor ze spokojną powagą przypatrywał się swej towarzyszce, jakby w niej widział przedmiot badań naukowych.
 — Sądzę, iż niewolno mi pytać, w jaki sposób zwycięzkaś zadowolone? — rzekł nakonie.
 — Pytał wolno — odparła — tylko odpowiedzi pan nie otrzymasz.
 — Będziesz bezlitosna?
 Uśmiechnęła się.
 — I nieprzebiegana?
 Znowu milczenie.
 — To straszne! — szepnął. — Więc ty sama nie pragniesz odkupienia? Należysz do tych, dla których na zawsze wszystko skończone? Szatan bóstwem twojem, zło ideałem.
 Zadrżała widocznie, ale milczała — A jednak ty i tobie podobne istoty do końca pozostaną między nami!... I spełnią boga swoje „po slannictwo”!... I choćby wszyscy filozofowie tej ziemi nazwali cię po imieniu, nikt im nie uwierzy. Raczej ogłoszono by ich za szaleńców. Tak. Rad jestem przecież, że nie stanęłam ci na drodze, księżno. Nie chcę mieć w tobie wroga. Żegnaj mi. Dobranoc.
 Kobieta wyciągnęła do niego rękę z uśmiechem, lecz doktor się zawałał.

— Czy się boisz? — rzekła. — Nie wyrządzą ci krzywdy.
 — Tęgo się nie lekam — odparł spokojnie, dotykając chudą, ciemną ręką wyciągniętej dłoni. — Oba wiążę się jedynie własnego sumienia.
 — Ono nie zaniepokoi cię nigdy — rzekła, spojrzawszy mu w oczy poważnie, ze szczerością. — Idziesz prostą drogą, nie zbaczając na żadne ścieżki i manowce. Jesteś człowiekiem dobrym i rozumnym. Lecz chociaż dzięki wiedzy swej w krainie ducha poznałeś mię, radzę ci jednak zływie — zamilcz o tem. Świat ci nigdy nie uwierzy, gdyż czas nie nadszedł jeszcze ciemności potrzebnej jest dzisiaj dla ludzi słabych, występnych i nędznych, gdyż takich światło prawdy zabija swym blaskiem.
 Umilkła i wskazała spojrzeniem że chwila rozstania nadeszła. Doktor z niemym ukłonem skierował się ku drzwiom, a ona śledziła go wzrokiem posępnym, póki nie zniknął w sąsiedniej komnacie.
 XV.
 Nazajutry nad pustynią zaświtał dzień jasny, pogodny i gorący; z błękitnego nieba, bez cienia chmurki, zadały się spływać na żółty piasek i przestrzeń bez końca potoki palącego blasku. Powietrze drżało od złotych promieni, które je przenikały iskzące i żywe i tylko

obok Sfinksa i piramid ostała się trochę cienia. Zresztą, jak okazywało się, ocean bezbrzeżny słońca piasku.
 Doktor Dean wstał wczesno. Nie mógł spać tej nocy; dręczył go sny przykre i rad witał światła. Wczesnie też zszedł na dół na dziedanie do hotelowej sali, gdzie miałem zdziwienie urażi siedząc przy stole Denzila.
 Między siebie jadał z apetytem i gładził spokojnie.
 — Bravo, Denzil! — zawołał, który ucieszony. — Widzę, że masz lepszą, a otwarcie mówiąc, o wiele mi się trochę.
 — Dziękuję za troskliwość, którą mi się zupełnie dobrze — odparł Denzil niedbale. — Wstałem umyślnie wcześniej, bo chcę być w Kairze nim-słońce zacznie palić żarzem ludniowym.
 — W Kairze? — spytał doktor. — Myślałem, że zabawisz tu mną dni kilka.
 — Może zabawię — odparł Denzil popijając z wielką uwagą kawy z filiżanki. — Nie wyjeżdżam dłużej; dziś jeszcze podrócę. Masz się tylko koniecznie widzieć z Heleną i prosić, aby była gotowa do drogi. Wyjedziemy wkrótce.
 — Sądziłem, że urządził przytem wycieczkę po Nilu — podsunął doktor. — Mogłaby być bardzo przyjemna. (d. c. d.)

im czasie przez Elektrownie kraj-
ci gwarancyjnych, które, zdawa-
łoby się, po powtórnym dopła-
tach zniknęły gdzieś bez śla-
du, co dotychczas pozostaje bez
wyjaśnienia; stwierdzano, że 10
proc. dodatek miejski do r-ków
Elektrowni niema podstaw praw-
nych i nie powinien być pobie-
rany; stwierdzono również, że w
mysli obowiązującej ustawy o o-
płatach skarbowych koszty znacz-
ków stemplowych na rachunkach
winien ponieść wystawca, a więc
Elektrownia, nie zaś abonent, jak
to Elektrownia praktykuje; zapy-
tywano, dlaczego Magistrat m.
Częstochowy przy przyjmowaniu
koncesji rządowej nie uzyskał ka-
łach przywilejów, jak inne miasta;
podniesiono zarzut, iż Elektrow-
nia zbyt wczesno rozpoczęła ko-
rzystać z nowych uprawnień, o-
kreślających wyższe opłaty za
prąd i w ciągu lat ubiegłych o-
płaty te były nieprawie wygóro-
wane; podkreślano, że cena pra-
du, jako artykułu pierwszej potrze-
by, winna być kontrolowana co
miesiąc przez uprawnionego do te-
go Magistrat i ogłaszana do pu-
blicznej wiadomości; zauważono,
że Magistrat na podstawie kon-
cesji rządowej opracowuje zawar-
cie z Elektrownią nowej indy-
widualnej umowy, która nie powin-
na być teraz podpisana itp. — Zy-
wotne te i doniosłe kwestie i za-
pytania pozostają bez odpowie-
dzi.

Odczytany został również list,
jaki w dn. 10 sierpnia r.b. Zrze-

szenie abonentów prądu elektry-
cznego wystosowało do Magistra-
tu m. Częstochowy. List ten br-
zmiał w całości:

„Komitet Wykonawczy Zrzeszenia A-
bonentów prądu elektrycznego, przesy-
łając do swej działalności w kierunku
unormowania stosunków pomiędzy kon-
sumentami a Elektrownią, uważa za ko-
nieczną zapoznać się gruntownie ze spra-
wą Elektrowni i w tym celu zwraca się do
Magistratu miasta Częstochowy z proś-
bą o wyjaśnienie nam następujących kil-
ku kwestji:

1. W jaki sposób zlikwidowany został
zatarł pomiędzy miastem a Tow. „Siła i
Światło” o prawa własności” Elektrow-
ni po przejściu takowej od okupantów;
2. Jakim wynikiem stał wzajemne zobow-
wiązania — odpis umowy przytem za-
wartej;
3. Na podstawie jakiej opinji oraz
przywilejów, udzielonych Miastu przez
Elektrownię, Magistrat uławił firmie —
„Siła i Światło” uzyskanie od Rządu kon-
cesji;

4. Ile wynosiły opłaty za światło, ur-
szczenie, przez miesiąc w każdym roku
od czasu objęcia Elektrowni w swoje po-
siedzenie przez firmę „Siła i Światło”;

5. Z jakich opustów korzystało Miast-
o jako najpoważniejszy konsument;
6. W jaki sposób przeprowadzona by-
ła kontrola uchybień; czy były ściągane
odpowiednie kary, przewidziane w umo-
wie, jaką one stanowiły sumę;

7. Czy Magistrat jest stale w posiada-
niu listy konsumentów Elektrowni i jaka
suma otrzymał od tejsz tytułem 10 procen-
tów dodatku miejskiego do ceny prądu;

8. Jaki jest punkt widzenia rady
prawnego Magistratu odnośnie interpretacji
art 75 i 96 umowy, oraz czy Magi-
strat zechce uczynić dostępnymi akta, od-
noszące do spraw Elektryczni.

Prosimy o rychłą i wyczerpującą od-
powiedź.”

Konferencja wtorkowa prze-
ciągnęła się do godz. 10-jej i pół
wieczorem.

KRONIKA

Piątek 9 WRZEŚNIA
Dziś — Piotra Klawer.
Jutro — Mikolaja z Tol.
Wachód słońca — o g. 5.00.
Zachód — o godz. 18.6.
Kalendarzyk historyczny:
9 września 1596 r. Śmierć
Anny Jagiellońki, żony Ste-
fana Batorego.

**— Minister Pracy i Opieki Spo-
łecznej przyjdzie dziś do Czę-
stochowy.** W dniu wczorajszym w go-
dzinach porannych wyjechał na w-
zytacje do Odolanowa i Wielunia
minister pracy i opieki społecznej
dr. Jurkiewicz, który z Wielunia
przybędzie samochodem w dniu 8
września o godz. 9-jej wieczorem
do Częstochowy.

W piątek o godz. 8-jej rano p.
minister Jurkiewicz będzie wizyto-
wał Państwową Radę Pośredniczą
Pracy w Częstochowie, aby
być obecnym przy rekrutacji ro-
botników rolnych do Niemiec.

**— Koncert w parku na
rzecz L.O.P.P.** Dziś, w czwar-
tek, o godz. 4-jej po poł. w par-
ku Staszycza staraniem Komitetu
IV Tygodnia Lotniczego odbędzie
się na rzecz L.O.P.P. koncert or-
kiestry wojskowej. — Wejście 50
gr., dla młodzieży — 30 gr.

Niewątpliwie koncert na tak
aktualny i pożyteczny cel cie-
sząc się będzie dużym poparciem
i zgromadził tłumną publiczność.
— W Łodzi chleb kosztuje 60 gr.
u nas 64 gr. Jak donosiliśmy, Ko-
misja Cennikowa na wtorkowym
posiedzeniu obniżyła cenę białego
chleba w Częstochowie na 64 gr.
za 1 kg.

W tymże dniu odbyło się i w
Łodzi posiedzenie Komisji Cenni-
kowej, która jak donoszą pisma
łódzkie, obniżyła cenę chleba py-
łowego na 60 gr. za 1 kg.
Czemże wytłumaczyć tę 4-gro-
szową różnicę ceny chleba?... Dla-
czego częstochowianina muszą pla-
cić drożej za chleb, niż mieszkań-
cy Łodzi?...

**— Wzrost bezrobocia w Czę-
stochowie.** Liczba bezrobotnych, za-
jestrowanych w Państw. Urzędzie
Pośr. Pracy wynosiła z końcem ub.
tygodnia 2143 osoby, z czego na
miasto przypada 1170 osób, reszta
na powiat. W porównaniu z tygo-
dnem ubiegłym liczbę bezrobot-
nych zwiększyła się o 30 osób,
przez czem znaczący należy, że
bezrobocie wzrosło w mieście, w
powiecie natomiast zmniejszyło
się.

W tygodniu ubiegłym wypła-
cono zapomóg łącznie 910 bezrobot-
nym.
— Noone dyżury aptek.
W nocy z dnia 8 na 9 bież.
mies. dyżurują następujące apteki:
P. Monikowskiego — I Aleja 14
 oraz P. Lesińskiego — ul. Wielu-
nia 46.

— Porażenie prądem.

W ub. środę podczas zakładania
oporników sieci elektrycznej przy
ul. Ogrodowej nr. 13 robotnik elek-
trowni, Włodarczyk Teodor, gdy
schodził z drabiny, przez własną
nieostrożność dotknął się przewo-
dów elektrycznych, wskutek czego
został porażony prądem. — Po-
rażonego odwieziono do szpitala
P. Marij na kurację. Stan jego zdro-
wia zadawalniająco.

Aresztowanie

**taksatora Dyrekcji Wz-
ajemnych Ubezpieczeń.**

W tych dniach na skutek zarzą-
dzenia sędziego śledczego do spraw
szczególnej wagi p. Nierubiszew-
skiego aresztowany został znany
na gruncie Częstochowy taksator
Dyrekcji Wzajemnych Ubezpieczeń
Teodor Wedemski, b. oficer armji
rosyjskiej, z pochodzenia ukraiński.
Aresztowanie nastąpiło pod za-
rzutem sprzeniewierzenia znacznej
sumy, pobranej od ubezpieczonych.
Podobno przy obrachunku „zabra-
kło” Wedemskiemu w kasie 8.000
czy też nawet 11,000 zł.

— Złodzieje grasują

wórowi pniaków.

Teresa Zmudka, zam. w Wado-
wiczach, zameldowała policji, że w
klasztorze Jasnogórskim skradzio-
no jej gotówkę i książeczkę do na-
bożenstwa, łącznej wartości 30 zł.

Ziomek Julja, zam. w Kamiennym
zameldowała policji o kradzieży
sakwojaży z gotówką 9 zł.

Doniecki Marian, zam. w Rudzie
Malinieckiej, zameldował policji o
kradzieży portmonetki z gotówką
20 zł. na Jasnej Górze.

Kukulska Salomea, zam. w Ka-
towicach, zameldowała o kradzie-
ży portmonetki z gotówką 37 zł. na
Jasnej Górze.

Cement 1400
Papę
Smole
Kafle
Trzcinę
Farby i pokosty
najtaniej sprzedaje
D. Berkowicz
Częstochowa, ul. Kościuszki 45.

TEATR „NOWOŚCI”
Od piątku 9 do niedzieli 11 września
Przedstawienie w 4-actach o godzinie 5.30
i 8.15
Cześć! Jesteście tuż przed r. 1.21 w
Nad programem:
Bzik filmowy
Dziś i codz. o g. 11 w nocy

Z uroczystości na Jasnej Górze w dniu Narodzenia Najśw. Marij Panny.

Już w środę od rana ulice Czę-
stochowy zaroily się tysiącami pa-
tników, zdających w kompanij-
nach na Jasną Górę z pieśnią na-
bożną na ustach i przy dźwiękach
mnóstwa orkiestr. Wierne rzese
ludu polskiego ciągnęły zewsząd
do Częstochowy na wielką i wspani-
alą uroczystość Narodzenia Naj-
świętszej Marij Panny, której trun-
dość z klasztoru Jasnogórskiego
na kraj cały. Nabożeństwo po-
pulidnowe przed szczytem zgro-
madzilo nieprzebrane tłumy wier-
nych. Klsztor jak i cała dzielnica
podjasnogórska przepelnione do o-
statecznych granic. Wieczorem o-
nka mieszkań uluminowane były
migotliwymi światłkami, tradycyjni
nym zwyczajem zapaleni ku u-
świetnieniu uroczystości Matki Bo-
żej.

W dniu Narodzenia Najśw. Ma-
rij Panny od wczesnego rana tłu-
my patników oblegaly mury klasz-
toru. O godz. 7-jej r. przed ołtar-
zem szczytowym odprawione zo-
stały godzinik, poczem kazanie wy-
głosił O. Aleksander. Wielki na-
tłok panował w kościele na wszyst-
kich nabożeństwach porannych. —
Olbryzmie rzese przystępowały
do spowiedzi i Komunii św.

O godz. 10-jej i pół r. Najdos-
tojniejszy Pasterz djeceji czę-
stochowskiej, J. E. ks. Biskup dr. T.
Kubina, w otoczeniu licznego du-
chowieństwa celebrował sumę pon-
tyfikalną przed ołtarzem szczyto-
wym, a piękne kazanie przez usta-
wione megalony wygłosił ks. Do-
minik z Tow. Jezusowego w Krako-
wie. Wielotysięczne, niezliczo-
ne zastępy naszego ludu zapewniły
doszczętnie wielki plac przedszczy-
towy i w ekstazie modlitwowej pla-
galy Marię o pomoc w strapieni-
ach i otuchę. — Jednocześnie w
Wielkim kościele sumę celebrował
ks. Błażewski, proboszcz z pa-
rafi Łędzka, kazanie zaś wygłosił
ks. Dyżewski, proboszcz z par. Ni-
borów. — W przepelnionej prze-
cały dzień kaplicy Matki Boskiej
rozlegał się śpiew i płacz wzruszo-
nego ludu.

Po południu o godz. 5-jej przed
szczytem O. Marian odprawi pro-
czyście nabożeństwo, podczas któ-
rego kazanie wygłosi ks. pref. Cze-
chowicz z Krakowa.
Jak wynika z rejestru klasztor-
nego, napyły patników na Jasną
Górę w ciągu całego roku bieżą-
cego jest największy od czasów
wojny, a na dzisiejszą uroczystość
zjazd przybrał wręcz niezwykle
rozmiały. Z przybyłych w ciągu
ub. dwóch dni pielgrzymek do śro-
dy godz. 6-jej wiecz. zanotowano

Olbryzmia liczba pielgrzymów
przybyła w luznych, nierejestrowa-
nych grupach.
Pomimo nieobowiązującego u-
stawowo święta w całem mieście
panował nastrój wybitnie święte-
jczy. Sklepy chrześcijańskie były
pozamykane zwłaszcza cała porze
nabożeństwa, niektóre urzędy, biu-
ra i fabryki również były nieczynne
w ciągu kilku godzin, a tłumy lu-
dności podazyły na Jasną Górę.

Budowa dróg i ulic w Częstochowie.

Prace regulacyjne na Zawodziu i okolicach
Rynku Wieluńskiego.

Od kilku tygodni nowoutworzony
Wydział administracyjny - techni-
czny Magistratu, pozostający pod
kierunkiem inż. Krzysztonia i in-
spektora A. Gawronskiego, podjął
szereg planowych robót, celem do-
prowadzenia do należytego stanu
używalności ważnych arterji komu-
nikacyjnych na krańcach miasta o-
raz przy budowie nowych ulic w
środmieściu.

Korzysając z zaproszenia komi-
sarza Gettla w ub. środę przedsta-
wicieli miejscowej prasy mieli mo-
żność przekonać się naocznie o sta-
nie prac rozpoczętych bądź też o-
bejrzeć prace dotychczas wykona-
ne. Wycieczka prasowa udała się
samochodami wspólnie z p. komi-
sarzem Gettlem i p. inspektorem
Gawronskim najpierw na tygoce Mi-
rowską, gdzie przed 2 miesiącami
były podjęte pierwsze roboty miej-
skie. Obecnie droga ta, począwszy
od parku Narutowicza na Zawodziu
na przestrzeni 1200 metrów w stro-

w rejestrze na Jasnej Górze aż 123
kompanij, dalsze zaś pielgrzymki
napłynęły w ciągu nocy i dzisiej-
szego rana. Kompanje przybyły z
nast. parafji: ze Stomczyna 111 o-
sób, z Opatówka 150 osób, Skal-
mierzyc 44, Poreby 71, Podstole
44, Jangrota 200, Mierzwinia 220,
Siawu 130, Kościelca 107, Potoka
lubelski 30, Ślawna 400, Wrocimo-
wie 130, Oleszna 207, Krynk 137,
Góry 140, Jędrzejowa 500, Szre-
niawo 300, Zagdańska 370, Pilicy
400, Paleczniczy 80, Czajkowa 200,
Król. Huty 44, Petrykoc 130,
Wierzbicy 380, Goszczanowa 300,
Skotnik, Smardzewic, Pińczowa
180 osób, Błaszec, Czajkowa, Ra-
jeza 100, Szczegowa 67, Wielgo-
wa 290, Mikołajewa 154, Jezierka
200, Miłkowa 200, Wójcina 140,
Hrobceza 41, Przedborza 600, Zar-
nowa 750, Inowitzi 137, Dobra
75, Rajska 58, Rusocia 100, Wol-
bromia 450, Ciszowa 70, Szczyczo-
ca 421, Ostowca 24, Sappowa 100,
Suchedniowa 250, Łeczna 300, Da-
browy 270, Unikowa 240, Skarży-
ska 100, Skąpczyna 100, Oleksko-
wa 217, Żytniowa 250, Tomlina 260
Góry 150, Prandocina 200, Niedź-
wiedzia 147, Rokitna 200, Warty
400, Józefowca 60, Michałowa 136
Warszawy Zbaw. 70, Warszawy
św. Ant. 90, Osieka 378, Cmińska
100, Nowarucz 300, Cieślina 100,
Ibramowic 300, Rawy 200, Tarna-
wy 140, Unikowa, Opoczna 400,
Piotrkowic 100, Grzymałkowa 180
Kowala 295, Mokrska 118, Radonia
600, Górki 102, Kszczonowa
500, Chelmca 400, Kroczyz 300,
Drochilna 100, Wielgich 166, Uli-
na 140, Chlewic 150, Raclawic 170,
Łanów 340, Marzenia 142, Ka-
wenczyzna 100, Turka 500, Obie-
chowa 170, Kiel 195, Mieronic
320, Jermzanowic 150, Lipy 250,
Iwanowic 300, Wiewclawic 200,
Suchic 100, Wielkowic 250, Mied-
szlerza 100, Mnichowa 150, Tru-
skocia 200, Skórkowy 455, Książ-
ka W. 250, Groszkowa, Beldowa
50, Unikowa 240, Sieszczywo 100,
Tuszyna 100, Stomnik 36, Bako-
wey Góry 200, Zarnowca 45, oraz z
Iwanowic kiel. 200 osób.

Wielotysięczne, niezliczo-
ne zastępy naszego ludu zapewniły
doszczętnie wielki plac przedszczy-
towy i w ekstazie modlitwowej pla-
galy Marię o pomoc w strapieni-
ach i otuchę. — Jednocześnie w
Wielkim kościele sumę celebrował
ks. Błażewski, proboszcz z pa-
rafi Łędzka, kazanie zaś wygłosił
ks. Dyżewski, proboszcz z par. Ni-
borów. — W przepelnionej prze-
cały dzień kaplicy Matki Boskiej
rozlegał się śpiew i płacz wzruszo-
nego ludu.

Po południu o godz. 5-jej przed
szczytem O. Marian odprawi pro-
czyście nabożeństwo, podczas któ-
rego kazanie wygłosi ks. pref. Cze-
chowicz z Krakowa.
Jak wynika z rejestru klasztor-
nego, napyły patników na Jasną
Górę w ciągu całego roku bieżą-
cego jest największy od czasów
wojny, a na dzisiejszą uroczystość
zjazd przybrał wręcz niezwykle
rozmiały. Z przybyłych w ciągu
ub. dwóch dni pielgrzymek do śro-
dy godz. 6-jej wiecz. zanotowano

Olbryzmia liczba pielgrzymów
przybyła w luznych, nierejestrowa-
nych grupach.
Pomimo nieobowiązującego u-
stawowo święta w całem mieście
panował nastrój wybitnie święte-
jczy. Sklepy chrześcijańskie były
pozamykane zwłaszcza cała porze
nabożeństwa, niektóre urzędy, biu-
ra i fabryki również były nieczynne
w ciągu kilku godzin, a tłumy lu-
dności podazyły na Jasną Górę.

Olbryzmia liczba pielgrzymów
przybyła w luznych, nierejestrowa-
nych grupach.
Pomimo nieobowiązującego u-
stawowo święta w całem mieście
panował nastrój wybitnie święte-
jczy. Sklepy chrześcijańskie były
pozamykane zwłaszcza cała porze
nabożeństwa, niektóre urzędy, biu-
ra i fabryki również były nieczynne
w ciągu kilku godzin, a tłumy lu-
dności podazyły na Jasną Górę.

Piełkne włosy

może mieć każda kobieta, o ile stosuje
do nich odpowiednie środki. Chcąc, by
włosy podnosiły urok twarzy, trzeba im
nadać jedwabista miękkość i połysk,
piękną falistość, kolor i puszystość.
Shampoo Elida czyni włosy puszystymi
i miękkiemi, jak jedwab i nadaje im sub-
telny zapach.
Jego delikatna piana oczyszcza dokładnie
włosy i skórę, zapobiega tworzeniu się
tłupiezu i wypadaniu włosów.
Nie zawiera żadnych szkodliwych do-
mieszek. Dlatego używanie do piełg-
nacji włosów tylko

**SHAMPOO
ELIDA**

**Lekcyj języków francuskiego
i niemieckiego**
według najnowszej metody Berlitz
Gaspiera udziela dyplomowany tłumacz
przyjeżyły przy Sadzie Apelacyjnym
w Krakowie. Lekcje pojedyncze i zbior-
owe. Korepetycje dla młodzieży szkol-
nej, (franc. i niem.) Przyjmuje codzien-
nie od godz. 15-17 i 20-21. Kilia-
ńskiego 19. II p. — 2780

Poszukuję
pracy najchętniej
ekspedienta w
miejsku lub na wy-
jeździe mogąc służyć
kaucji do Łaskawo
zgłoszenie do Goń-
ca pod „P r a c a”
— 2564

Felicja Gliksmannowa
b. uczennica prof.
Silwskiego ucze-
nica P. Kopeckiej
udziela lekcyj gry
fortepianowej Fa-
bryczna 7 7667

Zgubiono
książkę Kaszy Cho-
rych wyd. na imię
Marij Strojeckiej
— 2581

Potrzebna
Inteligentna panien-
ka do 3-ech letniej
dziewczynki Oferty
w Gońcu dla „Z.S.”
— 2562

Do sprzedania
otomana, garnitur
mebl, otomanka. —
Aleja 31, Tapicer,
— 2815

Zgubiono
książkę włochoy
wyd. przez P. K. U.
Częstochowa na
imię Majera Galbe-
ra 1496

Zgubiono
książkę Kaszy Cho-
rych wyd. na imię
Anny Iliczenko H91

Sprzedam
pawoc i bryczak na
gumach Ogrodawa
26 — 2583

Przyjmę
uczniów na stano-
we odmiennie kore-
petycji Ogrodawa
26 m. 7. — 2520

MOJA ŻONA TWOJA ŻONA
Dawno niewidziany najrozkośniejszy film wywołający huragan
żmłoch. Różne eskapady ślubne — rozwodowe. Tajemniczy pasażer
w łodzi model mekarki i wiele innych niezwykłych trików w filmie pt.
W rolach gł. Clara Bow Najpiękniejsza Billie Dove Najnowszy i najzno-
szalszy mitszy komik świata Edell Cantor oraz zawsze uśmiech
Czarująca Czarująca Czarująca Czarująca Czarująca Czarująca
Film ten to naprawdę uczta dla prawdziwych miłośników kina, którzy się lubują
fajetyko samym filmem, ale i talentem aktorów.
Ilustracja narysowana w układzie i pod dyrekcją J. Jarzema Barulka. Cena miejsce
własne — niepodwyższone.

Tajniki powstania życia ludzkiego
Od zapłodnienia do porodu
szczegółowy w atłasach i programach

Dla tych, którzy nie mogą przybyć o g. 11 w nocy, specjalne przed-
stawienia w sobotę i w niedzielę o godzinie 2.00 po południu.

Co nasłyszmy dziś przez radio?

Warszawa—fala 1111 m. moc 10 kw.

Piątek, 9 września

12,00 Sygnał czasu, komunikat lotniczo meteorologiczny, komunikaty PAT, nad program, 15,00 Komunikat gospodarczy i meteorologiczny, nad program, 15,20-16,45 Przewidywania, 16,45-17,00 Komunikat barometryczny, 17,00-17,25 Odczyt pt. "Tworzenie odróżnienia współczesnej Italii" Cz. I - wygł. prof. Wł. Dzwonkowski, 17,25-17,50 Odczyt pt. "Oddziały obojętne we wulkanach 1920 r." - wygł. rotmistrz St. Orłowski, 17,50-18,00 Nad program i komunikaty, 18,00 Koncert popołudniowy. Wykonawcy: Eng. Umńska-Jaworska (skrz.), T. Jaworski (skrz.) oraz prof. L. Uściński (akomp.), 19,00-19,15 Komunikaty P. A. T. 19,15-19,35 Rozmaitości, - 19,35-20,00 Odczyt pt. "Mistrzostwa słowiańskie i mistrzostwa Europy w pływaniu" - wygł. p. T. Semadeni, 20,00-20,15 Komunikat lotniczy, 20,15-20,30 Przewidywania, 20,30 Koncert wieczorny. Wykonawcy: Orkiestra P. R. pod dyr. J. Czernyńskiego, H. Złotnicka-Ruszkowska (spiew) i prof. L. Uściński (akomp.), 22,00 Komunikaty policji, sygnał czasu, komunikat lotniczo-meteorologiczny, komunikaty P. A. T. i nad program.

Kraków—fala 422 m.

moc 1 1/2 kw.

Piątek, 9 września

17,25-17,55 Program dla dzieci, 18,00-19,00 Transmisja z Warszawy, 19,00-19,25 Odczyt pt. "Przyrodokulturowanie" - wygł. dr. W. Ormicki, 19,25-20,05 Rozmaitości, 20,05-20,30 Komunikaty, 20,30 Transmisja z Warszawy.

Poznań—fala 280,4

Piątek, 9 września

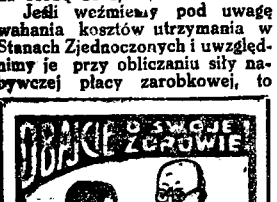
13,00 Notowania giełdy zbożowej i towarowej, 14,00 Notowania giełdy pieniężnej, 17,30-19,00 Koncert gramofonowy. Płyt z męstwem K. Kłosowski, Poznań, ul. 27 Grudnia Nr. 6, 19,00-19,15 Nad program i komunikaty, 19,15-19,35 Odczyt pt. "Piętnaście Stanów Zjednoczonych" - wygł. p. St. Puniński, 19,35-19,55 Komunikaty gospodarcze, 19,55-20,20 Pogadanki z dziedzin radiotechniki - wygłoszą dr. B. Lipiński, 20,30-22,00 Transmisja koncertu z Warszawy, 22,00 Sygnał czasu.

WĘGIEL

Najlepszego Kopala Krielowych. Koks pierwszorzędnej jakości. Węgiel drzewny. Drzewo opałowe. Ziemiakki i sadelne. Polecamy po najniższych cenach, przy zamówieniach cena i warunki do umowy. Przedsiębiorstwo Handlowe „SPALIM” w Częstochowie Kofciarski 43 tel. 230.

Zarobki robotnicze w Stanach Zjednoczonych

Wysokość płacy robotniczej w Stanach Zjednoczonych rosła równoległe ze wzrostem wartości ogólnej produkcji przemysłowej. W ostatnich 10 latach wartość produkcji przemysłowej w Stanach wzrosła o 149 proc., natomiast ogólna suma płac robotniczych wzrosła w tym samym czasie o 175 proc. Przeciętna wartość produkcji rocznej i robotnika wzrosła w ciągu ostatnich 10 lat ze sumy 3.447,84 dol. do sumy 6.892,93 dol., jednocześnie zaś przeciętna płaca robotnika podniosła się z 579,14 dol. na osobę do 1.263,93 dol. Jeśli weźmiemy pod uwagę wahaną kosztów utrzymania w Stanach Zjednoczonych i uwzględnimy je przy obliczaniu siły nabywczej płacy robotniczej, to

Ważnym elementem jest... (text partially obscured by image)

TEATR „ODEON” Program od środy 7-go do piątku 9-go września 1927 r. TYLKO 3 DNI! SENSACJA! TYLKO 3 DNI! MANEWRY CESARSKIE. Opowieść filmowa w 9-ciu wielkich aktach, osnuta na tle romansu arcyksięcia z damą z półświata. Według scenariusza słynnego powieściopisarza Ruda Ruda. W rolach głównych: Przesłonna, czarująca Olga Czechowa, porwana przez Marja Mindszonty, ulubieniec Publiczności - Harry Liedtke i jego partner - Robert Valberg. Dzieje się w Austrii przed wojną europejską.

przekonamy się, że wzrosła ona o 37 proc. Prawda, iż wzrost ten daje się obserwowac głównie i przede wszystkim w tych sferach robotniczych, które objęte są organizacją związkową.

Badz co badz ogólny wzrost zarobków robotniczych w Stanach nie daje się zaprzeczyc, a idzie on wparze z ogólnym podniesieniem się poziomu wytwórczości.

Przemysłowcy amerykańscy są naogół zdania, że wyższe płace zarobkowe opłacają się przemysłowo, ponieważ przyczyniają się do wzrostu produkcji, podtrzymują spokój w masach robotniczych, wywołują wzrost popytu na rynku wewnętrznym, co z kolei odbija się pomysłnie na stanie produkcji przemysłowej.

Nie należy jednak sądzić, iż przemysłowcy amerykańscy obrali świadomie taktykę podwyższania płac zarobkowych, przewidzianych zgóry jej konsekwencje. Tak nie było i nie można wcale przypisywać przemysłowcom amerykańskim zmysłu przewidziania na tak daleki dystans.

Prawda jest, iż od stycznia r. 1914 H. Ford podwyższył nagłe płace robotniczą i ustanowił minimum pracy dziennej 5 dolarów za 8 godzin pracy. Ale uczyniwszy to, odchylił się gwałtownie od obowiązującej wówczas w kraju tabeli płac i wywołał tym swoim krokiem ogólne niezadowolenie w sferach przemysłowych, a nawet i gorące protesty. Stwierdził on a posteriori, że metoda jego dała doskonałe rezultaty i że się opłaca handlowo.

Taktyka Forda była jednak raczej wyjątkiem, niż regułą w Ameryce i nie skłoniła do ogólnego naśladowania. Obecna więc zwykła płaca robotniczych w Stanach musi być uważana raczej jako skutek działania pewnych czynników ekonomicznych, niż jako rezultat celowej, światowej polityki przemysłowców.

Z KRAJU.

(-) Zamordowanie naucejkielki w pow. dubieńskim. Onegdaj w rzece Kwike, obok kol. Krażki, pow. dubieńskiego, rybacy znaleźli zwłoki kobiety. Dochodzenia ustaliły, że są to zwłoki naucejkielki szkolnej powszechnej w Młynowie, Nowackiej Felicji, która jeszcze dnia 24 sierpnia wydalila się z domu i pomimo poszukiwań rodziny i policji, wszelki ślad po niej zaginął. Po wydobyciu zwłok z rzeki okazało się, że Nowacka ma przestreloną skrón od kuli rewolwerowej. Żadnej broni nie znaleziono.

Drukarnia i Litografia F. D. Wilkoszewskiego w Częstochowie, III Aleja Nr. 52 telefon 2-45. Wykonywa starannie i skrupulatnie, po cenach najniższych dzieła i książki do nabożeństwa, ilustracje, obrazki, modlitwy, wykutne roboty kolorowane, afisze, programy, ogłoszenia, cyrkularze, zaproszenia ślubne, karty żerzynowe, klepsydry, wstęgi żalobne i wstęgi złotem do bukietów, koszy kwiatowych, rachunki, blankiety, adresy, noty, wszelkie książki do biur i fabryk oraz bilety wizytowe tanio i najnowszymi piśmami, jak również posiada na składzie wszelkie druki i księgi dla instytucji rządowych i prywatnych. Druki na księgi buchalterji amerykańskiej na składzie i na zamówienia.

CZY CHCESZ BYĆ PIĘKNA? KUNAC BEZ ŚLADU PIĘKI. AMY WAGRY OFEALIZME. ZWARTKI NA WARGACH. UMIAM PRZEZCIECZNO. NIEMU METAFORAMA. PIEGOL.

Erick Nielsen, twierdząc, że codzienne życie jest niewyczerpaną skarbnicą niesłychanie malowniczych i ogromnie dużo posiadających tematów. Obecnie pracuje on nad filmem, któremu dał nazwę: „Bogactwo i bieda”, a będący jasnym zestawieniem różnic społecznych, istniejących w życiu. Niel sen dokonał poprostu szeregu zdjęć nader charakterystycznych ruchu ulicznego w dwóch biegunowo przeciwnych pod względem wyglądu dzielnicach Kopenhagi i otrzymał tak silne kontrasty, jakich żaden autor niezdolny dotychczas wydożyć, przyczem kapitalne usługi oddali mu przygodni artyści kinematograficzni po raz pierwszy w tej roli występujący. Nielsen zamierza obraz ten pokazywać we wszystkich większych miastach Europy i jest przekonany, że może to dać impuls do nowego stylu w dziedzinie sztuki filmowej.

Epidemia samobójstw w Budapeszcie

W związku z opłakanymi stosunkami gospodarczymi i z zwiększającą się z dnia na dzień drożyzną, epidemia samobójstw w stolicy Węgier przyjmuje zastraszające wprost rozmiary. Tak naprzykład w zeszłym tygodniu w ciągu jednego dnia wzywano pogotowie ratunkowe do udzielenia pierwszej pomocy 18 samobójcom. W miesiącu lipcu pozbawio się życia w Budapeszcie 55 osób.

Gdzie najdrożej i gdzie najtaniej?

Porównanie wskaźników cen deflacyjnych (w złocie) w rozmaitych krajach w stosunku do cen przedwojennych daje interesujące rezultaty. Dowiadujemy się zatem z zestawienia, iż największa drożyzna panuje obecnie w Norwegii, gdzie wskaźnik cen osiągnął najwyższy stosunkowo poziom: 198!

Po Norwegii następuje Irlandia - 182, Hiszpania - 179, Danja - 177, Stany Zjednoczone - 176, Ie die Brytyjskie - 171, Szwecja - 170, W. Brytania - 164, Szwajcaria - 158, Kanada - 148, Niemcy - 146, Finlandja - 144, w. m. Gdańsk - 135, Włochy (Rzym) - 127, Polska (Warszawa) - 120, Węgry - 111, Luksemburg - 110, Czechosłowacja - 109, Francja - 107 i wreszcie Austria - 105. Najtanszym zatem krajem jest Austria.

Podane wyżej wskaźniki cen nie mogą jednak dać odbicia istotnego ustosunkowania kosztów utrzymania ze względu na brak wskaźnika płac zarobkowych, co dopiero by dało faktyczny obraz rzeczywistości.

Prosimy o uregulowanie prenumerat

Ważne! Zafaleo w aptekach i składach aptecznych higienicznych przysypl die dleci. Wzrosty cialo dziecka w 3 tygodnie i czystość pud. 60 groszy. NAJUPURCZYWSZĄ BÓL GŁOWY. KOGUTRIEM.

Reklama jest dźwignią przemysłu i handlu, Kto chce więc pozyskać jak najliczniejszą klientelę, niech się ogłasza w „Gońcu Częstochowskim” najpoczytniejszym miejscowym organie prasy. — Największy nakład! — Najtańsze pismo! — Największy format! Ceny prenumeraty i ogłoszeń na I kolumnie.

Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia [Na zasadzie uchwał Zjazdu Związku Prasy Prowincjonalnej wszystkie komunikaty instytucji prywatnych i społecznych, podlegają opłacie.

Ceny i w ogłoszeniach nie upowazniają do żądania zwrotu gotówki i nie obowiązują Administrację do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia, o ile treść i sens nie zostały wypaczone. Za terminowo zamieszczanie ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Zastrzeżenie miejsca bywa uwzględniane e tyle, o ile pozwalają na to względy techniczne. Nie przyjmuje się odpowiedzialności za omyłki powstałe przez nadanie tekstu telefonicznie.

Redaktor i Wydawca F. D. WILKOSZEWSKI. Kierownik Literacki JAN BARYLSKI.

Odbito na maszynie rotacyjnej we własnych zakładach drukarskich „Gońca Częstochowskiego”.